

När OLAF knackar på dörren

CARL LAGERQVIST, LUNDS UNIVERSITET
SUHF INSPIRATIONS DAG 2026-04-23

Vad är OLAF?

- **Utredar bedrägerier och andra ekobrott mot EU's budget**
 1. Expenditure investigations (HE och andra fonder)
 2. Tull-utredningar
 3. EUs interna utredningar

Årlig rapport

2024: €871,5 miljoner "recommended for recovery"

2025: €597 miljoner "recommended for recovery"

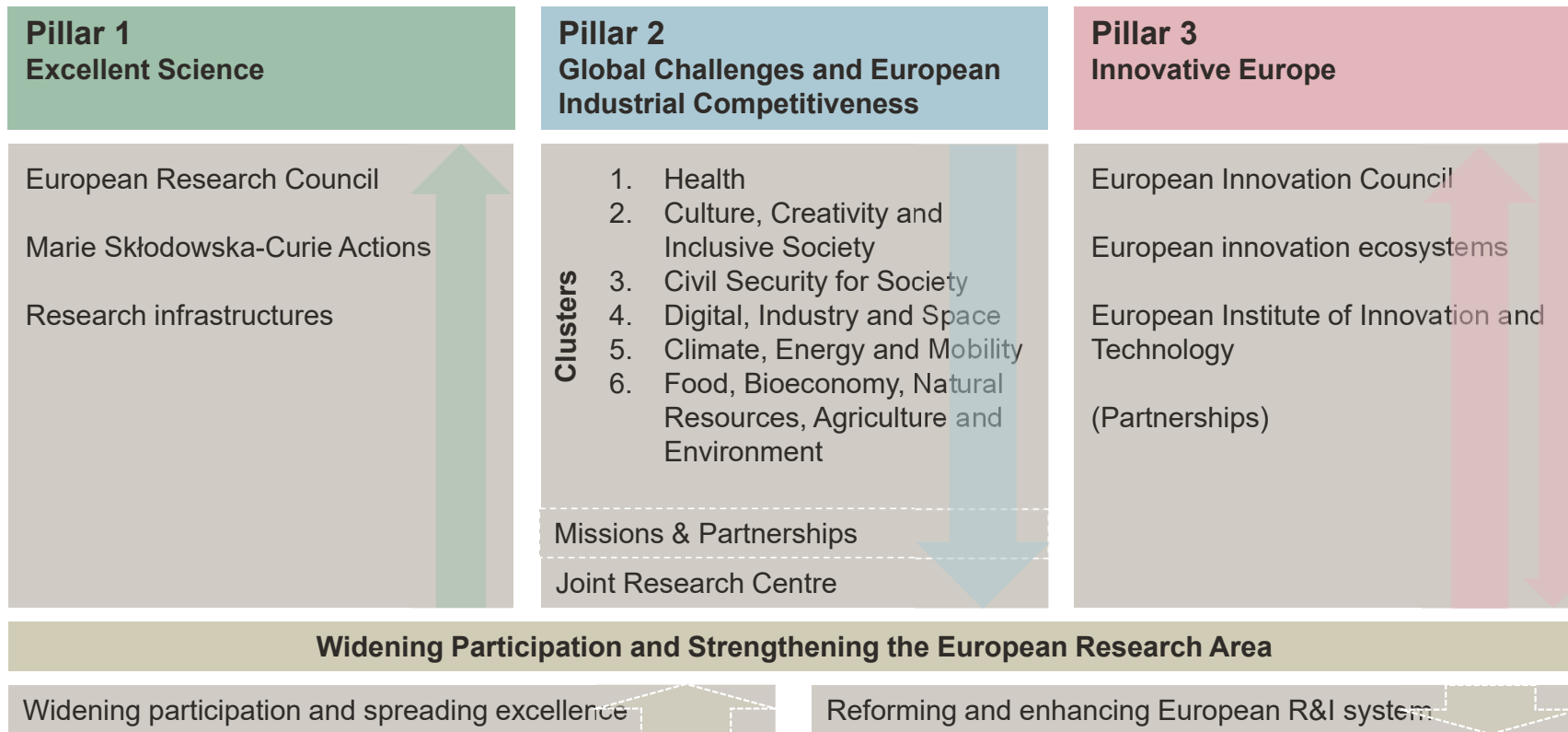
- Counterfeit cigarette network
- Illegally imported E-bikes
- Massive underground pesticide production

2016-2025 €8,3 miljarder "recommended for recovery" och €5,9 miljarder "recovered"

LUNDS
UNIVERSITET

Horizon Europe (2021-2027)

4 typer av granskning

- GA Article 25 (HE), Article 22 (H2020) – Checks, Reviews Audits and Investigations – Extended Findings

OBS! Omfattar även AE, AP, Subcontractors, FSTP, 3rd parties providing in-kind contributions

25.4 (HE)

OLAF - European Anti-Fraud Office

EPPO - European Public Prosecutors Office

ECA – European Court of Auditors

“These bodies are not subject to the time-limits for audits and reviews set out in the Data Sheet (Point 6) for the granting authority. They may carry out their activities at any point during or after the action.”

LUNDS
UNIVERSITET

Vad har hänt?

- **Någon gång före december 2023**
 - Ett projekt vid LU anmäls av en tidigare anställd
- **12 december 2023 beslut om att utföra en ”on-the-spot check”**
- **LU får inte veta vad vi är anklagade för**
 - Annat än att vi utreds för misstänkta oegentligheter i hanteringen av H2020 finansierade projekt
- **Kommissionens underlag för bedömning**
 - Tidsrapporter
 - Bokföring/Personalkostnadsberäkningar
 - Mailväxling mellan projektdeltagare

UTREDNINGEN

“On the spot check” 18-20 December 2023

Dag 1

Två herrar från OLAF anländer till Lund

13:00 Paradisgatan 5C

13:50 Hittat rätt! Och fått kontakt med rätt person på institutionen

16:47 Fått kontakt med och fått underskrift av dekan via mejl

17:20 Börjar begära underlag (inklusive alla EU-finansierade projekt)

18:45 avslutas dag 1

Dag 2

08:30 Systemredogörelse

09:15 Utdrag ur Primula begärs

11:30 Ytterligare två projekt och en fakultet dras in i utredningen

17:30 avslutas dag 2

LUNDS
UNIVERSITET

Dag 3

08:30 Dag 3 börjar

08:48 Fokus tidrapporter

12:00 Redogörelse och rapport för besöket går igenom

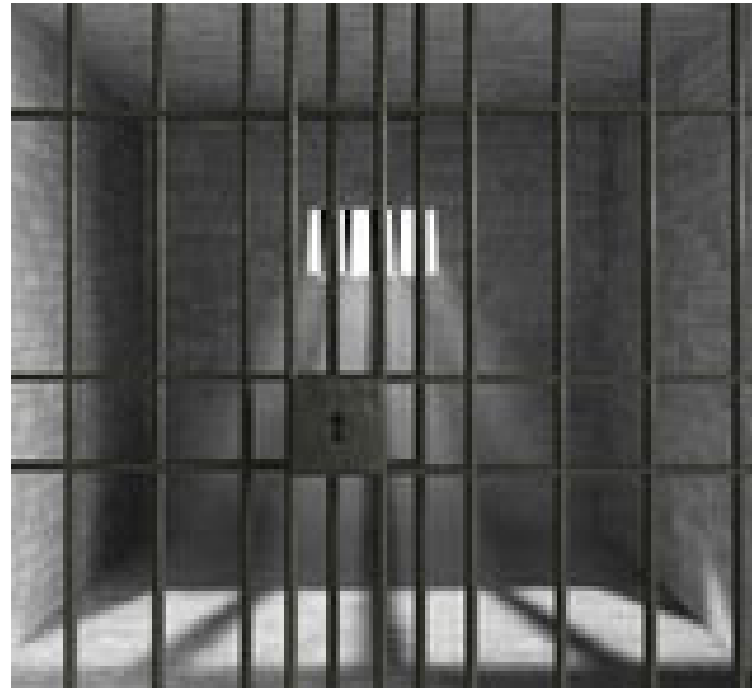
13:00 Besöket avslutas

Överlämnade av rapporter/dagböcker över vad OLAF gjort under de dagar dem var i Lund

Utredningen

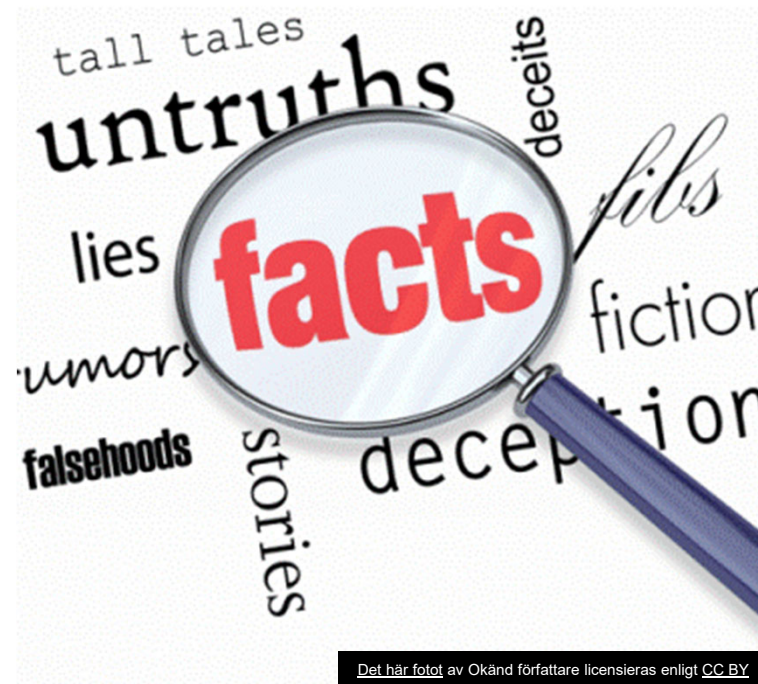
- Dokumentation som överlämnats
 - Tidrapporter
 - Bokföring
 - Personalkostnadsberäkning
 - E-post
- Tufft för alla inblandade
- Får inte veta någon direkt anklagelse
- Inblandade personer sitter i förhörliknande intervjuer

Utredningen

LU blev 14 juni 2024 inbjudna att inom 10 dagar bemöta fakta som presenterats av OLAF, 18 punkter

....LU begärde förlängning (15 juli)

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt CC BY

LUNDS
UNIVERSITET

Processen efter utredningen

Av de 18 punkterna med fakta framgick tydligt att personalkostnaderna var i fokus

December 2024 kommer den första informationen om återkrav av projektmedel från REA, ca €60k

Fler följer

Möjlighet ges att bemöta återkravet

Vi försöker få veta vad OLAF skrivit

Alternativa bevis?

- Article 20 (HE) eller Article 18 (H2020) - Record keeping

HE Annotated Grant Agreement p.205

*” for personnel costs: time worked for the beneficiary under the action must be supported by declarations signed monthly by the person and their supervisor, unless another reliable time-record system is in place; **the granting authority may accept alternative evidence supporting the time worked for the action declared, if it considers that it offers an adequate level of assurance**”*

Alternativa bevis?

- Article 20 - Record keeping

Annotated Grant Agreement p.205

*” for personnel costs: time worked for the beneficiary under the action must be supported by declarations signed monthly by the person and their supervisor, unless another reliable time-record system is in place; **the granting authority may accept alternative evidence supporting the time worked for the action declared, if it considers that it offers an adequate level of assurance**”*

- Totala lönekostnader för personerna involverade
- Hur är lönekostnaderna fördelade mellan olika verksamhetsgrenar
- Vad har rapporterats till övriga finansiärer
- Vetenskapliga leveranser och utvärderingar

Efterspelet

- **Slutlig rapport kom december 2025**

- Utredningen berörde till slut 3 projekt
- OLAF bedömde rapporterade personalkostnader som opålitliga
- Utdrag ur den redigerade (redacted) rapporten

- "Unreliable personnel costs"
- "Inflated amounts for salaries"
- "Cost declarations... Excel... not matching accounting.... fully funded by other funds or governmental funds"

Partnerskap

-viktig del av
ramprogrammen
men för finansierade
projekt otydligt att
delar av GA gäller

Global challenges & European industrial competitiveness				Innovative Europe	
CLUSTER 1: Health	CLUSTER 2: Culture, creativity, inclusive societies	CLUSTER 4: Digital, industry and space	CLUSTER 5: Climate, energy and mobility	CLUSTER 6: Food, bioeconomy, natural resources, agriculture and environment	EUROPEAN INNOVATION ECOSYSTEMS
Innovative Health Initiative	Resilient Cultural Heritage*	Chips (formerly KDT)	Clean Hydrogen	Circular Bio-based Europe	Innovative SMEs
Global Health Partnership	Social Transformations and Resilience*	Smart Networks & Services	Clean Aviation	R&D in the Mediterranean Area (PRIMA, Art. 185)**	
Transformation of Health and Care Systems		High Performance Computing	Single European Sky ATM Research 3	Biodiversa+	EIT
Chemicals Risk Assessment		European Metrology (Art. 185)	Europe's Rail	Climate Neutral, Sustainable & Productive Blue Economy	InnoEnergy
ERA for Health		AI-Data-Robotics	Connected, Cooperative and Automated Mobility (CCAM)	Water4All	Climate
Rare Diseases*		Photonics	Batt4EU	Animal Health and Welfare	Digital
One-Health Anti Microbial Resistance*		Made in Europe	Zero-emission waterborne transport	Accelerating Farming Systems Transitions	Food
Personalised Medicine		Clean Steel – Low-Carbon Steelmaking	Zero-emission road transport	Agriculture of Data*	Health
Pandemic Preparedness*		Processes4Planet	Built4People	Safe and Sustainable Food System*	Raw Materials
Brain Health*		Globally Competitive Space Systems*	Solar Photovoltaics*	Forests and Forestry for a sustainable Future*	Manufacturing
		Innovative Materials for EU (I AM for EU)*	Clean Energy Transition		Urban Mobility
		Virtual Worlds*	Driving Urban Transitions		Cultural and Creativity*
		Textiles of the Future*			Water, Marine and Maritime Sectors and Ecosystem*
		Raw Materials for the Green and Digital Transition*			
					CROSS-PILLARS I AND II
					European Open Science Cloud

- Institutionalised Partnerships (Art. 185/7)
- Institutionalised Partnerships / EIT KICs
- Co-programmed
- Co-funded
- Proposed new candidate European Partnerships under the Horizon Europe strategic plan 2025-2027

Konsekvenserna för LU

LU finns i EDES (Early Detection and Exclusion System) under 1 år

Hanteras av respektive EU-Kontor
Får fortfarande delta (ej exkluderad)

Rapporterade personalkostnader granskas extra noga:

Extra kontroller
Bekräftelser från PI eller revisionsfirma
Besked om fördröjda utbetalningar
Begäran om kopior av tidrapporter

Krav på återbetalning av rapporterade personalkostnader i tre projekt

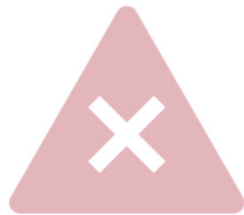
1,2 M€

Intern informationskampanj

Intern hantering

Sanktionerna är orimligt hårda

Vetenskapliga leveranser har skötts och utvärderats med toppbetyg

Vetenskapliga rapporter är godkända

NCP för legal & finance är inkopplade

Intern informationskampanj

Ekonomer

Prefekter

Fakultetsledning

Nämnder

Forskargrupper

Lärdomar

Dokumentation

- Spara underlag och uträkningar för alla rapporterade kostnader
- Spara vetenskaplig dokumentation

Tidrapportering

- Måste skötas noggrant
- Personalkostnader som saknar stöd i signerade tidrapporter får inte rapporteras

Undvika misstankar om dubbelfinansiering

- Rapporterade lönekostnader stämmer med bokförda per projekt under respektive RP

Alla projekt som finansieras helt eller delvis under "Horizon"-GA kan bli granskade och indragna

- Exempelvis medel från Partnerskap som Biodiversa+

Eskalera

- Använd det akademiska ledet, ekonomer vet oftast vad som gäller men får inte alltid gehör

Alla behöver veta vilket projekt man jobbar i

- Det är naturligt att forskningsprojekt bygger på resultat från andra projekt men personalen måste alltid veta vilket projekt man jobbar för

LUNDS
UNIVERSITET